

Збірник «Навчальні програми з позашкільної освіти.
Науково-технічний напрям. (Випуск 5)»
(Загальна редакція Г. А. Шкури, Т. В. Биковського)

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО НАПРЯМУ
«ВИГОТОВЛЕННЯ СУВЕНІРІВ»**

Початковий та основний рівні 3 роки навчання

*(«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»,
лист МОН від 07.10.2019 № 1/11-8872)*

Автори: Н. І. Євтушенко, О. В. Козачок,
Л. О. Пасхалова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сувенір (від французького слова – *souvenir* – подарунок на пам'ять) – пам'ятний предмет, пов'язаний з перебуванням в тому чи іншому місці (країні, місті, історичному місці, на виставці) або з яких-небудь пам'ятною подією. У більшості випадків це вироби декоративно-прикладного мистецтва та художньої промисловості.

Молодший шкільний вік – сприятливий період для розвитку творчих здібностей дитини, її образного мислення, емоційного сприйняття дійсності й активного ставлення до неї. Заняття в гуртку виготовлення сувенірів допомагає дітям розумно та цікаво проводити свій вільний час, пробуджує допитливість, любов до знань.

Пропонована програма побудована на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів, в основу програми покладено «Навчальну програму з виготовлення сувенірів», яка опублікована в збірнику «Навчальні програми з позашкільної освіти науково-технічного напрямку / за ред. Биковського Т. В., Шкури Г. А. – К.: УДЦПО, 2014. – В. 1».

Навчальна програма реалізується у гуртках, секціях, творчих об'єднаннях закладів позашкільної освіти науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю та спрямована на дітей віком від 6 до 12 років.

Метою навчальної програми є формування ключових компетентностей особистості засобами технічної творчості.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної, яка передбачає оволодіння початковими технічними і технологічними знаннями; елементарними уявленнями і поняттями; ознайомлення з найпростішими технологічними процесами, основами графічної грамоти, з різними матеріалами, інструментами; основами моделювання, конструювання і дизайном; техніками виготовлення іграшок-сувенірів; розвиток пізнавальної активності;

практичної, яка спрямована на застосування отриманих знань у процесі виконання технологічних операцій з різноманітними матеріалами та

інструментами, проектування, конструювання, моделювання, виготовлення іграшок-сувенірів;

творчої, яка спрямована на забезпечення розвитку мислення уяви і фантазії; самореалізації у процесі виконання завдань з моделювання та конструювання; формування інтересу до художньо-технічної творчості, виховання естетичного смаку; набуття досвіду власної творчої діяльності, розвитку художнього смаку, пізнавального інтересу;

соціальної, яка орієнтована на розвиток трудової культури, досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування кращих особистісних рис (відповідальність, чесність, працелюбність, чесність тощо), ціннісного ставлення до себе та інших; розвиток здатності до професійного самовизначення, творчого становлення; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Програмою передбачено 3 роки навчання у групах початкового та основного рівнів.

початковий рівень (1 рік навчання) – 144 год. (4 год./тиждень), (вік дітей 6-9 років);

основний рівень (2 роки навчання): 1-й рік – 216 год. (6 год./тиждень), (вік дітей 8-11 років), 2-й рік – 216 год. (6 год./тиждень), (вік дітей 9-12 років).

На початковому рівні діти ознайомлюються з сувеніром як одним із видів українського народного мистецтва, вчать працювати з різними матеріалами та інструментами. Вивчають правила техніки безпеки під час роботи з матеріалами та інструментами.

На основному рівні навчання вихованці поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички роботи за темами розділів програми початкового рівня і вивчають нові: «Паперовий фітодизайн», «В'язання гачком», «Бісероплетіння», «Макраме».

Під час занять використовуються методи навчання: словесні (лекції, бесіди, пояснення), наочні (демонстрація ілюстрацій, схем, креслень, зразків виробів, екскурсії на виставку), практичні (самостійна розробка схем, ескізів, виготовлення виробів). Вагоме місце у навчальному процесі гуртка займають ігри, конкурси та вікторини.

Формами контролю за результативністю навчання є тематичне опитування, тестування, практична робота, підсумкові заняття, участь у конкурсах, виставках.

Навчання у гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості.

Програма є орієнтовною. За необхідності керівник гуртка може внести до програми зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Початковий рівень
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	4	-	4
2.	Площинна аплікація з природних матеріалів	3	15	18
3.	Плетіння зі смужок паперу	2	4	6
4.	Паперова аплікація	2	10	12
5.	Художнє вирізування із паперу	2	10	12
6.	Новорічні сувеніри, подарунки, ялинкові прикраси	2	10	12
7.	Сувеніри з ниток	2	12	14
8.	Сувеніри зі шпагату	2	12	14
9.	Аплікація із тканини	2	8	10
10.	Сувеніри з пластикових пляшок	2	6	8
11.	Творча діяльність	4	20	24
12.	Виставки, конкурси, екскурсії	-	8	8
13.	Підсумок	2	-	2
Разом:		29	115	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (4 год.)

Теоретична частина. Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Правила поведінки в колективі. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки. Техніка безпеки. Правила поведінки в гуртку.

Традиції українського народу. Сувенір в сучасному житті.

2. Площинна аплікація з природних матеріалів (18 год.)

Теоретична частина. Природа і фантазія. Природні матеріали. Способи заготівлі і зберігання різних природних матеріалів. Бережне ставлення до природи. Букети. Аплікації. Панно. Співвідношення кольорів природного матеріалу та фону. Матеріали та інструменти необхідні при роботі з природними матеріалами. Правила безпечної поведінки з колючими предметами та інструментами.

Практична частина. Вправи на оволодіння основними прийомами виготовлення рослинних аплікацій із засушених рослин, насіння, зернят і кісточок тощо. Підбір природного матеріалу та фону за кольорами. Складання плоских рослинних композицій: букетів, площинної аплікації із насіння і кісточок тощо. Виготовлення панно. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт. Гра на тему «Квіти навколо нас».

3. Плетіння зі смужок паперу (6 год.)

Теоретична частина. Історія винаходу паперу. Папір – один із простих і доступних матеріалів. Різноманітність фактури паперу: матовий, блискучий, щільний, прозорий, жатий тощо. Плетіння як різновид художньої творчості.

Техніка плетіння плоских та об'ємних виробів зі смужок паперу.

Практична частина. Виготовлення закладок для книг, кошика тощо. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт.

4. Паперова аплікація (12 год.)

Теоретична частина. Плоскі та об'ємні аплікації. Основні геометричні форми. Аплікації на основі геометричних форм. Тематичні або сюжетні аплікації. Предметні аплікації. Малюнок. Елементи аплікації. Шаблон. Матеріали та інструменти.

Етапи виготовлення паперової аплікацій: малюнок (зразок), підбір паперу для аплікацій за кольором, фактурою, розмірами; перенесення малюнка на кольоровий папір (за шаблонами), вирізання елементів; визначення послідовності приклеювання елементів; наклеювання елементів на основу, оформлення. Правила безпечної праці з ножицями.

Практична частина. Вправи на набуття навичок: роботи з ножицями, роботи з клеєм, роботи з шаблонами, малювання тощо. Виготовлення паперової аплікацій (за зразком). Гра-конкурс на тему «Склади фігуру».

5. Художнє вирізування із паперу (12 год.)

Теоретична частина. Види художнього вирізування з паперу: симетричні візерунки, орнаменти, транспарантне вирізування. Поняття про силует, симетрію. Мистецтво витинанки. Матеріали та інструменти. Загальні правила вирізування.

Практична частина. Вправи на набуття навичок симетричного вирізування тощо. Виготовлення закладок для книжок, вітальних листівок, серветок тощо. Презентація творчих робіт на тему «Що ми знаємо про вирізування з паперу?».

6. Новорічні сувеніри, подарунки, ялинкові прикраси (12 год.)

Теоретична частина. Народні звичаї та обряди. Атрибути Новорічних свят. Народні повір'я про магічну силу різдвяних символів. Ялинкові прикраси.

Практична частина. Виготовлення (з природних матеріалів, з паперу) Новорічних подарунків, сувенірів, ялинкових прикрас, вітальних листівок тощо. Презентація творчих робіт на тему «Новорічні фантазії».

7. Сувеніри з ниток (14 год.)

Теоретична частина. Види ниток. Природні та штучні волокна. Контурний малюнок. Кольорові сполучення. Матеріали та інструменти. Види сувенірів із ниток: аплікації з відрізків ниток, помпони з ниток, іграшки з помпонів і мотків.

Практична частина. Створення контурних малюнків. Підбір кольорових сполучень. Створення аплікації із відрізків ниток: підготовка основи, фону; приклеювання відрізків ниток за контуром малюнка, оформлення. Виготовлення помпонів і мотків із ниток. Конструювання іграшок із помпонів і мотків. Презентація творчих робіт.

8. Сувеніри зі шпагату (14 год.)

Теоретична частина. Шпагат: лляний, паперовий. Матеріали, інструменти та приладдя. Види сувенірів з шпагату: вітальні листівки, підставки під гарячий посуд тощо.

Практична частина. Вправи на набуття навичок роботи зі шпагатом. Виготовлення: листівки «Ромашка»; підставки під гарячий посуд тощо. Презентація творчих робіт.

9. Аплікація з тканини (10 год.)

Теоретична частина. Види тканин. Лицьовий і виворітний боки тканини. Інструменти й приладдя для роботи з тканиною. Аплікація із готових форм і предметів. Прийоми розкроювання тканини ножицями за наміченими лініями.

Практична частина. Вправи на набуття навичок розкроювання тканини ножицями за наміченими лініями. Виготовлення мініатюр і панно із готових форм та предметів аплікацією. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт.

Гра «Відшукай кольори весни».

7. Сувеніри з пластикових пляшок (8 год.)

Теоретична частина. Поняття про екологію. Вплив оточуючого середовища на здоров'я людини. Прийоми конструювання сувенірів із пластикових пляшок.

Практична частина. Конструювання сувенірів з пластикових пляшок: «Букет квітів» тощо. Оформлення виробів. Презентація творчих робіт.

8. Творча діяльність (24 год.)

Теоретична частина. Вимоги до творчих робіт. Умови участі у конкурсах, виставках.

Практична частина. Робота над індивідуальними та/або груповими творчими роботами на визначену тему або за власним задумом. Презентація творчих робіт.

9. Виставки, конкурси, екскурсії (8 год.)

Практична частина. Підготовка та оформлення творчих робіт. Участь у конкурсах, виставках тощо. Екскурсії.

10. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- властивості природних матеріалів;
- правила збирання, засушування й зберігання природних матеріалів;
- основні правила створення площинної аплікації;
- поняття про композицію (підбір елементів, формування, співвідношення кольорів);
- властивості паперу, його різноманітність фактури;
- основи техніки аплікації;
- види ниток, шпагатів, тканин;
- загальні поняття про пряжу, нитки, шпагат, тканину, природні й штучні волокна;
- правила безпечної роботи.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- підібрати інструменти до кожної техніки;
- правильно організувати робоче місце;
- виконувати малюнки майбутніх робіт;
- виготовляти аплікації з паперу, відрізків ниток, тканин;
- оформляти вироби.

Вихованці мають набути досвід:

- організації робочого місця;
- творчої діяльності;
- створення індивідуальних та групових творчих робіт;
- презентації творчих робіт;
- участі у виставках, конкурсах.

Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Квіткові композиції з рослинних матеріалів	4	6	10
3.	Витинанка	4	6	10
4.	Паперопластика	6	24	30
5.	Пап'є-маше	6	30	36
6.	Об'ємна аплікація із природних матеріалів	4	20	24
7.	Іграшки-сувеніри із природних матеріалів	2	8	10

8.	Плоскі сувеніри та іграшки з текстильних матеріалів	4	12	16
9.	Новорічні та різдвяні сувеніри	8	20	28
10.	Робота з утилізованою жестяною продукцією	4	12	16
11.	Творча діяльність	2	22	24
12.	Виставки, конкурси, екскурсії	-	8	8
13.	Підсумок	2	-	2
	Разом:	48	168	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Правила поведінки в колективі. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки.

Сувенір-подарунок. Цінність власноруч виготовлених подарунків. Правила вручення подарунків.

2. Квіткові композиції з рослинних матеріалів (10 год.)

Теоретична частина. Мистецтво складання осінніх і зимових букетів. Силуетні й об'ємні букети. Тематична композиція. Фон. Основа для рослинних композицій. Порядок розміщення рослин в об'ємному букеті. Значення форми і кольору вази. Основні прийоми та способи аранжування. Матеріали і інструменти.

Практична частина. Складання осіннього та зимового міні-букетів, робота за власним задумом. Вікторина на тему: «Природа і творчість».

3. Витинанка (10 год.)

Теоретична частина. Витинанка в українському декоративно-прикладному мистецтві. Декоративне святкове панно. Ескіз. Техніка виконання витинанок. Матеріали і інструменти.

Практична частина. Демонстрування святкового панно. Вправи на набуття навичок робота з матеріалом, інструментами. Виготовлення витинанок (за зразком). Самостійна розробка ескізів. Виготовлення сувенірів-витинанок, серветок, панно тощо. Презентація творчих робіт.

4. Паперопластика (30 год.)

Теоретична частина. Види паперопластики. Види паперу та картону. Прийоми трансформації паперу: надрізи, згини, загинання, скручування, гофрування. Створення художнього образу. Стилізація форми. Схеми. Основні лінії: контурна, лінія згину. Позначення місць нанесення клею. Матеріали і інструменти.

Практична частина. Вправи на набуття навичок роботи за схемами. Виготовлення листівки, коробочок з картону, рельєфних розеток різних геометричних форм, рельєфної композиції на площині, панно «Квітка» тощо. Виготовлення об'ємних фігурок звірів і тварин (за схемами). Презентація творчих робіт. Вікторина на тему: «Папір і види художньої роботи з ним».

5. Пап'є-маше (36 год.)

Теоретична частина. Техніка виконання пап'є-маше. Матеріали і інструменти. Види виробів: тарілки, вази, шкатулки, маски, світильники, рамки для фото тощо. Технологія виготовлення об'ємних виробів із пап'є-маше. Культура роботи з клеєм. Оздоблення.

Сувеніри із ниткових коконів, виготовлених способом пап'є-маше. Технологія наклеювання ниток на повітряну кульку.

Практична частина. Вправи на набуття навичок виготовлення пап'є-маше. Виготовлення тарілочки з пап'є-маше за готовою формою. Виготовлення з пап'є-маше: декоративної тарілки і вази тощо. Вправи на набуття навичок виготовлення пап'є-маше з ниток. Виготовлення сувеніру «Ваза з квітами» тощо. Оздоблення виробів. Презентація творчих робіт.

6. Об'ємна аплікація із природних матеріалів (24 год.)

Теоретична частина. Поняття про композицію. Зоровий центр. Елементи композиції. Симетрична, асиметрична, орнаментальна форми. Ескізи композицій. Підготовка природних матеріалів. Матеріали і інструменти.

Практична частина. Виконання ескізів аплікацій. Оздоблення природними матеріалами (насіння, зернята, кісточки, мушлі тощо): шкатулки з картону; тарілки і вази із пап'є-маше тощо. Презентація творчих робіт.

7. Іграшки-сувеніри із природних матеріалів (10 год.)

Теоретична частина. Народна іграшка. Стилзовані форми істот. Ескіз іграшки. Основа іграшки (шишка, горіх, каштан тощо). Варіанти з'єднання частин іграшок. Матеріали і інструменти.

Практична частина. Підготовка природних матеріалів (черепашок, шишок, горіхів і каштанів тощо). Створення ескізів іграшок-істот. Підготовка основи. Виготовлення іграшок-істот за ескізами. Виготовлення іграшок-сувенірів. Виготовлення колективних сюжетних композицій. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт.

8. Плоскі сувеніри та іграшки з текстильних матеріалів (16 год.)

Теоретична частина. Конструктивні можливості текстильних матеріалів. Розкрій тканини. Поняття про лекала, викрійку, розмітку на тканині. Матеріали і інструменти. Прийоми роботи з тканиною, нитками, голкою. Ручні шви: «вперед голку», «через край», «петельний».

Загальний принцип конструювання плоских виробів. Правила безпеки під час роботи з голкою.

Практична частина. Демонстрація іграшок та сувенірів. Вправи на набуття навичок виконання ручних швів: «вперед голку», «через край», «петельний». Виготовлення подушечки для голок «Капелюшок» і прихватки. Виготовлення лекала та розмітка на тканині. Зшивання деталей. Виготовлення плоских іграшок «Котик», «Ведмедик», «Зайчик» тощо. Оформлення іграшок. Презентація творчих робіт.

9. Новорічні та різдвяні сувеніри (28 год.)

Теоретична частина. Традиції зустрічі Нового року в різних країнах. Різдвяні свята в Україні. Особливості оздоблення новорічних сувенірів. Вітальні листівки в техніці аплікації та паперопластики. Сніжинки в техніці паперопластики. Технологія виготовлення ялинкових іграшок із шкаралуп горіхів, яєць, синтепону тощо. Акуратність виконання. Правила безпечної праці з ножицями.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок. Виготовлення сувенірів: «Ялинка» із шишки, панно «Ялинкова гілка» тощо. Виготовлення іграшок і сніжинок тощо. Виготовлення карнавальної маски. Презентація творчих робіт. Конкурс «Новорічні фантазії».

10. Робота з утилізованою жерстяною продукцією (16 год.)

Теоретична частина. Екологія навколишнього середовища. Сувеніри з жерстяних банок. Техніка роботи з жерстю: розмічання, нарізування смужками, закручування смужок, скріплення. Техніка безпеки при роботі із жерстю.

Практична частина. Виготовлення сувенірів за зразком. Оформлення виробів аплікацією з тканини, вишивкою. Виготовлення цукерниці, декоративної тарілки, сувеніру тощо (за власним задумом). Презентація творчих робіт.

11. Творча діяльність (24 год.)

Теоретична частина. Вимоги до творчих робіт. Умови участі у конкурсах, виставках.

Практична частина. Робота над індивідуальними та/або груповими творчими роботами на визначену тему та/або за власним задумом. Презентація творчих робіт.

12. Виставки, конкурси, екскурсії (8 год.)

Практична частина. Підготовка та оформлення творчих робіт. Участь у конкурсах, виставках тощо. Екскурсії.

13. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- принципи створення ескізів;
- техніку виготовлення витинанок;
- техніку виготовлення пап'є-маше;
- створювання вітальних листівок в техніці аплікації та паперопластики;
- види декоративних робіт із природних матеріалів;
- правила складання сухих букетів і композицій;
- види ниток, тканин; інструменти для роботи з ними;
- правила безпечної праці із жерстю, ножицями, колючими предметами.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- підбирати інструменти до кожного виробу;
- правильно організувати робоче місце;
- виготовляти витинанки, вироби способом паперопластики за схемами;
- створювати композиції, букети, конструювати вироби із природних форм;
- конструювати й виготовляти іграшки із ниток;
- виконувати ручні шви, робити розмітку.

Вихованці мають набути досвід:

- організації робочого місця;
- підбору матеріалів та інструментів відповідно до обраної техніки;
- творчої діяльності;
- створення індивідуальних та групових творчих робіт;
- презентації творчих робіт;
- участі у виставках, конкурсах.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Орігамі	3	9	12
3.	Паперовий фітодизайн	3	9	12
4.	Декоративне панно з текстильних матеріалів	3	15	18
5.	Макраме	3	15	18
6.	Плетіння гачком	3	15	18
7.	Бісероплетіння	8	30	38
8.	Українська вишивка	4	16	20
9.	М'яка іграшка	4	22	26

10.	Великодні сувеніри	2	16	18
11.	Творча діяльність	2	22	24
12.	Виставки, конкурси, екскурсії	-	8	8
13.	Підсумок	2	-	2
	Разом:	39	177	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Правила поведінки в колективі. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки.

Сувенір у сучасному житті.

2. Орігамі (12 год.)

Теоретична частина. Історія виникнення орігамі. Мистецтво створення й конструювання із паперового квадрата різноманітних виробів та іграшок. Популярність орігамі в наш час. Умовні позначки на схемах. Основні типи ліній: «долина», «гора». Основні типи згину квадрата: «долина», «гора», «всередину», «шапочка», «перегин», «переворот», «східці», «пелюстка».

Прийоми складання фігурок орігамі.

Практична частина. Виконання сувенірів у техніці орігамі за схемами. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт.

3. Паперовий фітодизайн (12 год.)

Теоретична частина. Види дизайну. Штучні квіти з паперу. Матеріали та інструменти. Послідовність виготовлення квітів: виготовлення викрійок пелюсток і листочків (трафаретів); підбір матеріалів; вирізання елементів квітки; з'єднання пелюсток у квітку; розміщення квітки на основі; оформлення робіт. Правила безпечної праці з ножицями, шилом.

Практична частина. Виготовлення сувенірів і композицій із паперових квітів. Презентація творчих робіт. Виставка робіт на тему «Папір і творчість».

4. Декоративне панно з текстильних матеріалів (18 год.)

Теоретична частина. Об'ємна аплікація на тканині. Кольорова гама. Теплі та холодні кольори. Просторове рішення. Техніка виготовлення панно: замальовка композицій, підбір матеріалів та інструментів, підбір кольорів текстилю; виготовлення елементів; розміщення й закріплення елементів на основі, оформлення.

Практична частина. Вправи на набуття навичок створення композиції на площині. Виготовлення декоративних панно з текстильних матеріалів за малюнками-схемами та власним задумом. Презентація творчих робіт.

5. Макраме (18 год.)

Теоретична частина. Історія макраме. Пристосування й нитки для плетіння. Основні прийоми плетіння: навішування нитки на основу, подовжування та вкорочування нитки, плоскі вузли, репсові вузли, оформлення нижнього краю виробу. Технологія плетіння кашпо. Квіти в техніці макраме. Правила безпечної праці з булавками.

Практична частина. Вправи на набуття навичок плетіння вузлів: навішування нитки на основу, подовжування та вкорочування нитки, плоскі вузли, репсові вузли, оформлення нижнього краю виробу. Виготовлення кашпо (панно) з квітами макраме. Оформлення робіт. Презентація творчих робіт.

6. Плетіння гачком (18 год.)

Теоретична частина. Історія плетіння гачком. Вироби сплетені гачком у сучасному інтер'єрі та одязі. Властивості та якість ниток. Схеми плетіння. Умовні позначення. Інструменти і матеріали. Підбір гачків. Положення рук і пальців під час роботи з гачком.

Прийоми плетіння гачком: ланцюжок, ведуча петля, глуха петля, петлі повороту або підйому; стовпчики без накиду, стовпчики з одним і декількома накидами. Двобічне плетіння. Плетіння по колу.

Практична частина. Вправи на оволодіння прийомами плетіння гачком: ланцюжок, ведуча петля, глуха петля, петлі повороту або підйому; стовпчики без накиду, стовпчики з одним і декількома накидами, двобічне плетіння, плетіння по колу. Вивчення схеми плетіння візерунку виробу. Плетіння виробу за схемою. Оформлення роботи. Презентація творчої роботи.

7. Бісероплетіння (38 год.)

Теоретична частина. Історія бісероплетіння. Види бісерного рукоділля: нанизування, вишивка, в'язання, плетіння. Схеми й описи виробів, основні терміни. Кольорова гама. Орнаментика та колорит прикрас. Види виробів з бісеру: фенечки й браслети, іграшка з бісеру, комірці, бутоньєрки та брошки, кольє тощо. Матеріали та інструменти. Технології виготовлення виробів з бісеру. Правила безпечної праці з голкою, дротом та бісером.

Практична частина. Вправи на набуття навичок роботи з бісером: підбір за кольором, нанизування на голку, нитку, дрот тощо. Розробка візерунків. Самостійна розробка схем. Виготовлення виробів з бісеру (за вибором): намиста методом нанизування; фенечок і браслетів за схемами й описами; плоских та об'ємних фігурок; ажурного комірця за схемою; бутоньєрки; брошки; кольє. Оформлення робіт. Презентація творчої роботи.

8. Українська вишивка (20 год.)

Теоретична частина. Геометричний орнамент. Ритмічне поєднання геометричних елементів, стилізованих рослинних або тваринних мотивів. Колорит вишивок. Схема вишивки. Матеріали та інструменти.

Техніка вишивання односторонніх виробів. Техніка вишивання двобічних виробів.

Практична частина. Вправи на набуття навичок нанесення на основу геометричних узорів. Виготовлення виробів з вишивкою (за зразком та/або власним вибором). Оформлення робіт. Презентація творчої роботи.

9. М'яка іграшка (26 год.)

Теоретична частина. Види м'яких іграшок. Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення м'яких іграшок. Правила розкрою тканини, хутра.

Технологія виготовлення м'яких іграшок: ескіз; виготовлення викройок; підбір матеріалів та інструментів; розмітка, розкрій деталей; з'єднання деталей, створення об'ємності, оздоблення. Техніка безпеки при роботі з голкою.

Практична частина. Виготовлення м'яких іграшок за ескізами, викрійками. Презентація творчої роботи.

10. Великодні сувеніри (18 год.)

Теоретична частина. Народні звичаї та обряди. Колорит українських писанок. Техніка підготовки яєць: обклеювання папером, ґрунтовка, фарбування, виготовлення ажурної сітки. Послідовність обплетення кільцями.

Практична частина. Виготовлення великодніх яєць, обплетених сіткою й кільцями. Презентація творчої роботи.

11. Творча діяльність (24 год.)

Теоретична частина. Вимоги до творчих робіт. Умови участі у конкурсах, виставках.

Практична частина. Робота над індивідуальними та/або груповими творчими роботами на визначену тему або за власним задумом. Презентація творчих робіт.

12. Виставки, конкурси, екскурсії (8 год.)

Практична частина. Підготовка та оформлення творчих робіт. Участь у конкурсах, виставках тощо. Екскурсії.

13. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- основні дані про естетику й дизайн, традиційне українське народне;
- основні види роботи з папером, нитками, тканиною, бісером й іншими матеріалами;
- види матеріалів та їхні властивості (текстура, фактура);
- основи композиції та кольорознавства;
- прийоми композиційного рішення в декоративній і тематичній композиції;
- основні прийоми роботи в техніці оригамі; паперовий фітодизайн,

- аплікація на тканині, в'язання гачком, макраме, вишивка, бісероплетіння;
- правила безпечного користування інструментами.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- виготовляти об'ємні композиції;
- конструювати й виготовляти сувеніри з різноманітних матеріалів;
- добирати матеріали за їхніми властивостями;
- добирати інструменти та пристосування;
- втілювати в практичній роботі засоби організації композиції.

Вихованці мають набути досвід:

- організації робочого місця;
- підбору матеріалів та інструментів відповідно до обраної техніки;
- творчої діяльності;
- створення індивідуальних та групових творчих робіт;
- презентації творчих робіт;
- участі у виставках, конкурсах.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№	Основне обладнання	Кількість
<i>Матеріали</i>		
1.	Папір ксероксний	10 000 листів
2.	Набір кольорового паперу	5 000 листів
3.	Картон кольоровий	15 наборів
4.	Фарби акварельні	15наборів
5.	Клей ПВА (250 г)	10 банок
6.	Фломастери	15наборів
7.	Папір – ватман А1	100 листів
8.	Папір для малювання А1	100 листів
9.	Папір для обгортки подарунків А2	200 листів
10.	Утилізована жерстяна продукція	2 кв. м.
11.	Роздатковий матеріал	15наборів
12.	Наочні посібники	15наборів
13.	Текстильні матеріали	15наборів
14.	Природний матеріал	15наборів
<i>Прилади та інструменти</i>		
1.	Лінійка металева 30 мм	15 шт.
2.	Лінійка масштабна	15 шт.
3.	Косинець	10 шт.
4.	Ножиці	15 шт.
5.	Канцелярський ніж	15 шт.
6.	Циркуль учнівський	15 шт.
7.	Пінцет	15 шт.

8.	Транспортир	5 шт.
9.	Пензлик	15 шт.
10.	Щітка для клею	15 шт.
11.	Олівці кольорові	15 наборів
12.	Олівці графічні	15 шт.
13.	Кулькові ручки	50 шт.
14.	Гумка	10 шт.
15.	Шило	15 шт.
16.	Голка	15 шт.

ЛІТЕРАТУРА

1. Божко, Людмила Александровна Бисер / Л. А. Божко. – М : Мартин, 2001. – 120 с.
2. Божко, Людмила Александровна Бисер. Уроки мастерства Л. А. Божко. – М : Мартин, 2002. – 167 с.
3. Винокурова Е. Большая книга бисера / Е. Винокурова. – М : Олма-пресс, 2000. – 123 с.
4. Гура Л. П. Прикрась свій дім / Л. П. Гура та ін. – К : Техніка, 1990. – 98 с.
5. Ерёмченко Т. Н. Кружок вязания крючком / Т. Н. Еременко. – М : Просвещение, 1984. – 144 с.
6. Андреева И. Шитье и рукоделие. Энциклопедия / И. Андреева. – М. : ООО «Издательство «Большая Российская энциклопедия», 2000. – 228 с.
7. Золотицький М. Ф. Квіти в легендах і переказах / М. Ф. Золотицький; пер. з рос. П. Ф. Кравчук ; худ. С. М. Буртовий. – К : Фірма «Довіра», 1992. – 207 с. – ISBN 5-7707-2493-5.
8. Корниенко Г. С. Искусство цветов / Г. Корниенко, Н. К. Добруцкий. – Роксолана, 1992. – 161 с.
9. Кулибин Г. Н. Рисунок и основы композиции / Г. Н. Кулибин. – М: Просвещение, 1988.
10. Котелянець Н. Вироби із ниток / Н. Котелянець. – «Початкова школа» № 12, 1999р. – 32-33 с.
11. Литвинец Е. М. Чарівні візерунки / Е. М. Литвинец. – К : Радянська школа, 1985. – 48 с.
12. Макаренко, Олена Юріївна Казковий світ іграшки / О. Макаренко. – К : Веселка, 1984.
13. Максимова М. В. Послушные узелки / М. В. Максимова, М. А. Кузьмина. – М: ЭКСМО-Пресс, 1997. – 96 с. ISBN 5-04-000485-0.
14. Перевертень Г. Н. Самоделки из текстильных материалов / Г. Н. Перевертень. М : – Просвещение, 1990. – 170 с.
15. Сухорукова Е. П. Искусство делать цветы / Е. П. Сухорукова, Л. Г. Печулинская. К : 1992. – 150 с.
16. Титова Н. М. Наш любимый праздник / Н. М. Титова. – М : Топикал, Земля и труд, 1993. – 52 с.

17. Феленко Ф. М. Поделки из природного материала / Ф. М. Феленко. – М : Просвещение, 1987. – 252 с.
18. Филоненко К. В. Азбука макраме / К. В. Филоненко. – К : Радянська школа, 1990. – 64 с.
19. Черныш Н. В. Удивительная бумага. Основы художественного ремесла / Н. В. Черныш. – М : АСТ-Пресс, 2000. – 176 с.